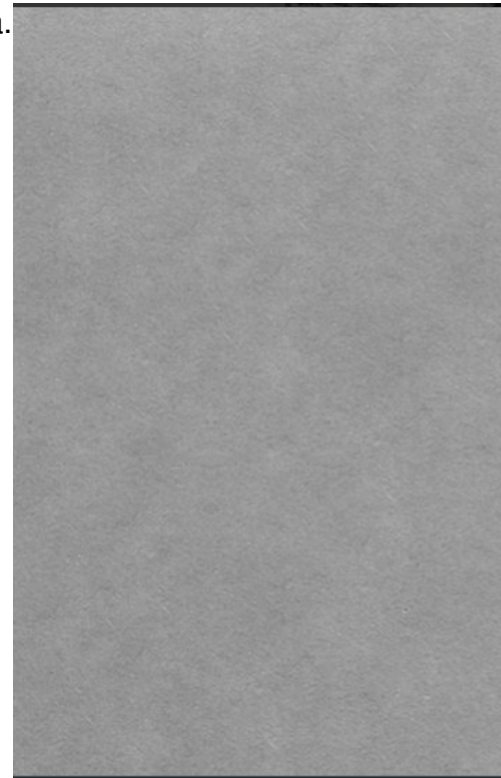

НОВИ САД - На данашњи дан 1943. године умро је српски научник и проналазач Никола Тесла. По многим, један од највећих умова у историји. Његовим изумима у много чему постављен је правац научно-техничког развоја у 20. веку. Рођен је као син сеоског православног свештеника. Студирао је електротехнику, али је никада није завршио. Насупрот свим великим ауторитетима његовог времена инстистирао је на коришћењу наизменичне струје наместо једносмерне. Пронашао је обртно магнетно поље, индукциони мотор, генератор и трансформатор, феномен електромагнетне резонанце и патентирао је низ изума на којима се заснива савремена електроника и електротехника уопште. Без његових изума савремена цивилизација имала би потпуно другачији изглед. Пионир је и радио технике, бежичне телеграфије, радара. Патентирао је око 700 проналазака. Након што је прекинуо студије у Грацу, извесно време провео у Будимпешти и Паризу, затим одлази у САД, где ће живети до краја живота. Поводом стогодишњице његовог рођења, 1956. јединица за мерење високог напона добила је Теслино име, којим је названа и јединица јачине магнетног поља.

1536- Умрла је енглеска краљица шпанског порекла Катарина Арагонска, прва од шест жена енглеског краља Хенрија VIII. Њихов развод без дозволе папе изазвао је енглеску црквену реформацију и одвајање од католичке цркве.

1537- Убијен је поглавар Фиренце Алесандро де Медичи, којег је наследио Козмо де Медичи, велики војвода тоскански, банкар и покровитељ научника и уметника.

1598- На руски престо ступио је Борис Годунов, после смрти Фјодора I, последњег цара из династије Рјурикович.

1610- Италијански астроном и математичар Галилео Галилеј открио је Јупитерове месеце Ио, Европу, Ганимед и Калисто.

1785- Џон Џефрис и Жан Пјер Бланшар први су прелетели канал Ламанш балоном пуњеним топлим ваздухом.

1789- На првим председничким изборима у САД победио је Џорџ Вашингтон, лидер борбе за независност. Поново је изабран 1792. а 1796. одбио је да се кандидује.

1807- Велика Британија прогласила је поморску блокаду Француске и земаља савезница француског цара Наполеона И. У економском рату теже последице претрпела је Француска. Такође њена морнарица неколико пута је поражена приликом покушаја да пробије обруч британских помораца.

1895- Кореја је прогласила независност од Кине.

1906- Умро је српски социјалиста Радован Драговић, вођа социјалистичког покрета у Србији, један од оснивача Српске социјалдемократске странке 1903. њен секретар а потом председник до смрти 1906. Обновио је 1901. "Београдско радничко друштво", основано 1896. прву социјалдемократску организацију у Србији, а од 1900. до 1903. уређивао је листове "Напред", "Раднички лист", "Стари раднички лист" и "Радничке новине". Основао је и социјалдемократски Централни одбор, који је објединио све радничке организације у Србији, што је омогућило стварање Српске социјалдемократске странке. С Димитријем Туцовићем допринео је успостављању јединства синдиката и радничке политичке партије.

1909- У Београду је почела прва балканска конференција социјалдемократских партија Србије, Турске, Хрватске и Славоније, Румуније, Босне и Херцеговине. Тродневни скуп је усвојио резолуцију о стварању савеза слободних народа Балкана у оквиру балканске

федерације.

1927- Успостављена је редовна трансатлантска телефонска веза између Лондона и Њујорка.

1932- Умро је француски политичар Андре Мажино, министар рата од 1922. до 1924. и од 1929. до смрти 1932, по којем је названа утврђена линија на граници према Немачкој, грађена од 1927. до 1936. Велики систем утврђења није спречио у Другом светском рату армију нацистичке Немачке да 1940. изведе инвазију на Француску из правца Белгије, заобишавши "Мажино линију".

1938- □ Рођен митрополит Амфилохије (световно Ристо Радовић; Баре Радовића, 7. јануар 1938 — Подгорица, 30. октобар 2020) био је митрополит црногорско-приморски. Бивши је епископ банатски (1985—1990).

1946- Западне силе признале су Аустрију у границама из 1937.

1947- Основан је Савезни хидрометеоролошки завод уредбом владе тадашње ФНРЈ. Тим чином обједињене су хидрометеоролошке службе на простору Југославије. Представници СХМЗ-а септембра 1947. потписници су, у Вашингтону, Конвенције о оснивању Светске метеоролошке организације (WMO). Министарство просвете и црквених послова Краљевине Србије основало је још 1888. јединствену мрежу метеоролошких станица у Краљевини Србији. Тај датум обележава се као Дан Хидрометеоролошког завода Србије. Професор Лицеја Владимир Јакшић је још јануара 1848. у Београду, на свом имању на Сењаку, започео редовна мерења температуре, влажности, падавина, ветра и ваздушног притиска. Године 1856. у 20 вароши тадашње Србије радила је мрежа метеоролошких станица, а 1857. било их је 27, што је у то доба била најгушћа метеоролошка мрежа у Европи.

1951- Изашао је први број обновљеног НИН-а. Поступно он је постао угледан и респектабилан магазин, нека врста синонима за озбиљну недељну штампу код Срба. "Недељне информативне новине" појавиле су се јануара 1935. али су забрањене након 26. бројева септембра исте године.

1953- Амерички председник Хари Труман саопштио је да је у САД направљена хидрогенска бомба.

1972- Индија се супротставила притиску САД и успоставила пуне дипломатске односе с Кином.

1979- Камбоџански побуњеници су, уз помоћ вијетнамских снага, заузели Пном Пен и срушили владу "Црвених Кмера" Пола Пота, током чије је страховладе од априла 1975. у Камбоџи (тада Кампучији) убијено између милион и два милиона људи.

1984- Умро је француски физичар Алфред Кастлер, члан Француске академије, добитник Нобелове награде за физику 1966. Открио је и развио оптичке методе изучавања Херцових резонанци у атомима и његов рад је од кључног значаја за развој ласера.

1989- Умро је јапански цар Хирохито, који је владао од 1921. када је као регент замењивао оболелог оца, а 1926. је крунисан. После пораза Јапана у Другом светском

рату одрекао се 1946. "божанског порекла" које је плод традиционалног јапанског схватања и религиозности. Владарска овлашћења су му знатно сужена уставом из 1947.

1990- Први пут након 800 година за посетиоце је затворен криви торањ у Пизи, једна од највећих светских туристичких атракција, због неопходне реконструкције.

1997- У Алжиру је, у експлозији бомбе коју су у аутобус подметнули исламски терористи, погинуло најмање 13 и рањено око 100 особа.

1999- У Сенату САД отворен је поступак смењивања (импичмент) председника Била Клинтона.

2000- Екстремисти албанске такозване ОВК су, на православни Божић, у Призрену убили две Српкиње које су се запутиле у оближњу цркву на литургију.

2004- Врховни суд Индонезије потврдио је смртну казну исламском терористи Амрозију, оптуженом за подметање експлозива у ноћни клуб на острву Бали, када су усмрћене најмање 202 особе, махом западни туристи.

2006- Умро је аустријски писац и истраживач Хајнрих Харер, чије је биографско дело "Седам година на Тибету" преведено на 53 језика. Као научник у оквиру истраживачке експедиције коју је послала нацистичка Немачка отишао је на Тибет где је остао читавих седам година.

2007- Умрла је српска глумица Невенка Урбанова. Прву улогу остварила је 1925. године у представи "Код белог коња" Народног позоришта у Београду, последњу 1965. у "Тангу" Југословенског драмског. Током 40 година на сцени Народног позоришта остварила је 150 ликова, међу којима су Лола Монтез ("Опчињени краљ"), Васка ("Коштана"), Рина ("Покојник") за коју је 1948. године добила награду Владе НР Србије. Музеј позоришне уметности и Савез драмских уметника Србије, доделили су јој 1984. године Награду за животно дело "Добричин прстен". Објавила је сећања: "Свици који словима светле".

2015- Приликом упада исламских милитаната у редакцију листа "Шарли ебдо", у центру Париза, убијено је 12 особа, а 11 је рањено. Мета терористичког напада био је магазин познат по оштрим сатиричним прилозима.

(Танјуг)